

A 3. periódus elemei

Az alábbi táblázatba a tulajdonságok mellé írja be egy megfelelő, 3. periódusbeli elem nevét, majd válaszoljon a feltett kérdésekre! (Minden sorban elegendő egyetlen megfelelő elem megadása, és arra vonatkozóan a kérdés megválaszolása!)

Tulajdonság	Elem neve	Kérdés
25 °C-on, légköri nyomáson gáz halmazállapotú.	1.	2. Hogyan tartjuk a gáz felfogásakor a hengert, és miért?
Fém, petróleum alatt tárolják.	3.	4. Tárolásának indoklása:
Levegőn eltartható fém, oxigénnel hevesen reagál.	5.	6. Az oxigénnel való reakció egyenlete:
Atomrácsos elem.	7.	8. Mi jellemzi a vezetőképességét?
A természetben elemi állapotban megtalálható.	9.	10. Vegyértékelektronjainak száma:
Sárga, szilárd anyag.	11.	12. Az égetésekor kapott anyag környezeti hatása:
Léteznek allotróp módosulatai.	13.	14. A módosulatok 2-2 eltérő tulajdonságának megadása (módosulatonként) :
Erélyes oxidálószer.	15.	16. Vízzel való reakciójának egyenlete:

(2020. október)

Megoldás: (12 pont)

1. Klór (vagy argon) (*)
2. Szájával felfelé, (*)
mert a levegőnél nagyobb sűrűségű (moláris tömegű). (*)
3. Nátrium (*)
4. Nagy a reakciókészsége (vagy kicsi az elektronegativitása, vagy kicsi az ionizációs energiája, vagy erélyes redukálószer...) (*)
5. Alumínium (vagy magnézium) (*)
6. $4 \text{ Al} + 3 \text{ O}_2 = 2 \text{ Al}_2\text{O}_3$ (vagy $2 \text{ Mg} + \text{O}_2 = 2 \text{ MgO}$) **1 pont**
7. Szilícium (*)
8. Félvezető (*)
9. Argon (vagy kén) (*)
10. 8 db (*)
11. Kén (*)
12. Pl. savas esőt okoz. (*)
13. Foszfor (*)
14. Szín: vörös és fehér (sárga)
Élettani hatás: a fehér mérgező, a vörös nem.
Rácstípus: a fehér molekularácsos, a vörös atomrácson.
Gyúlékonyság: a fehér alacsonyabb hőmérsékleten gyullad meg.
Oldhatóság: a fehér oldódik apoláris oldószerekben, a vörös nem.

Ezek közül kettő megadása:

15. Klór (*) **2 pont**
16. $\text{Cl}_2 + \text{H}_2\text{O} = \text{HOCl} + \text{HCl}$ **2 pont**

A (*)-gal jelölt válaszok közül bármely két helyes válasz 1 pont.